

ISO İkinci 500'de 20 plastik firması

Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER), **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından her yıl yayınlanan ve Türkiye'nin üretimden satışlara göre en büyük sanayi kuruluşlarının sıralandığı ilk 500 listesinin ikinci basamağı olan "ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2014" listesine, 20 plastik sektörü firmasının girdiğini bildirdi. **ISO İkinci 500** listesindeki plastik sektörü firmalarının toplam üretimi 1,2 milyar dolar olurken, bunun yüzde 28'inin ihraç edildiği kaydedildi. Tutar bazında 34,9 milyar dolar olan 2014 yılı toplam plastik sektörü mamul üretiminin yüzde 17,4'ü **ikinci 500** listesindeki firmalar tarafından gerçekleştirildi. PAGDER Yönetim Kurulu Başkanı Reha Gür, snayide güçlük çekildiğini belirterek önlem alınması gerektiğini vurguladı.

Reha Gür

ISO, 'ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu açıkladı

ISO'nun ikinci 500 araştırmasında ilk sırayı, 212,6 milyon liralık üretimden satışı ile Hekimoğlu Un Fabrikası aldı.

İSTANBUL Sanayi Odası'nin (ISO) "Türkiye'nin ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2014 yılı araştırmasına göre, ikinci 500 şirketlerinin toplam aktifler cari olarak yüzde 14,5 artarken, öz kaynakları yüzde 17,4, toplam borçları ise yüzde 12,7 yükseldi. ISO'dan yapılan açıklamaya göre, ikinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda öz kaynakların

toplam varlıklar içindeki payı 2007 yılında yüzde 47,6 iken, 2013 yılında yüzde 38,8'e kadar inmişti.

Aynı dönemde toplam borçların toplam varlıklar içindeki payı ise yüzde 52,4'ten yüzde 61,2'ye yükselmişti. 2014 yılında ise öz kaynakların toplam varlıklar içindeki payı yüzde 39,8'e çıktı. >> 4. Sayfada

ISO, 'İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu açıkladı

ISO'nun İkinci 500 araştırmasında ilk sırayı, 212,6 milyon liralık üretimden satışı ile Hekimoğlu Un Fabrikası aldı.

İSTANBUL Sanayi Odası'nın (ISO) "Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" 2014 yılı araştırmasına göre, İkinci 500 şirketlerinin toplam aktifler cari olarak yüzde 14,5 artarken, öz kaynakları yüzde 17,4, toplam borçları ise yüzde 12,7 yükseldi. ISO'dan yapılan açıklamaya göre, İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda öz kaynakların toplam varlıklar içindeki payı 2007 yılında yüzde 47,6 iken, 2013 yılında yüzde 38,8'e kadar inmişti. Aynı dönemde toplam borçların toplam varlıklar içindeki payı ise yüzde 52,4'ten yüzde 61,2'ye yükselmisti. 2014 yılında ise öz kaynakların toplam varlıklar içindeki payı yüzde 39,8'e çıktı. Ancak bu oran hala sürdürülebilir bir borç/öz kaynak ilişkisi olmaktan uzak bulunuyor. İkinci 500 Büyük şirkette 2014 yılında toplam aktifler cari olarak yüzde 14,5 artarken, öz kaynaklar yüzde 17,4, toplam borçlar ise yüzde 12,7 yükseldi. İkinci 500 kuruluşları, 2014 yılındaki bilanço büyümesini daha çok öz kaynaklarıyla gerçekleştirdi. Bu da ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nun finansal kaldıraç oranının iyileştiğini gösterdi. İkinci 500 şirketlerinin üretimden satışları 2014 yılında yüzde 12,9 büyürken, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 106,2 arttı. Bütün bunlar "İkinci 500 Büyük" kuruluşun, 2014 yılında yaşanan mali dalgalanmaları daha iyi yönettiğini, mali yapı açısından sağlıklı bir gelişme içinde olduğunu gösterdi. Buna bağlı olarak sanayi kuruluşları 2014 yılında artan gelirleriyle öz kaynaklarını yükseltebildi ve kısmen yeterli iç kaynak üretebildi. Bu da şirketlerin borçlanma bağımlılığının bir miktar azalmasını sağladı.

Toplam borçların toplam varlıklar içindeki payı yüzde 60,2
İkinci 500'un toplam borçlar/

öz kaynaklar dengesinde son 10 yıldır öz kaynaklar aleyhine oluşan bozulmanın geçen yıl biraz düzelmeye başladı. ISO İkinci 500'de toplam borç/öz kaynak oranı 2012 yılında 133,5 iken, 2013 yılında 25 puana yakın artarak 157,8 olmuştu. 2014 yılında ise bu oran 151,6'ya indi. Borç/öz kaynak oranının 2014 yılında gerilemesi, büyük ölçüde şirketlerin karlılık ve öz kaynak oluşturma olanaklarındaki iyileşmeden kaynaklandı. Bu oranın gerilemesinde döviz cinsi borçların 2014 yılında daha sınırlı büyümesinin de etkisi oldu. Kısa vadeli borçların toplam borçlar içindeki payı ise 2014 yılında hemen hemen aynı kaldı. İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nda kısa vadeli borçların toplam borçlara oranının 2010 yılında yüzde 70,9 iken, 2014 yılında yüzde 65,6'ya kadar gerilemesi olumlu bir gelişme olarak değerlendirildi.

Kâr eden şirket sayısı arttı
ISO İkinci 500 şirketlerinin öz kaynaklarının toplam varlıklar içindeki payı, 2014 yılında 1 puanlık artış gösterse de 2007 yılından bu yana yaşanan trendin tersine döndüğü söylenemiyor. İkinci 500'deki toplam borçların toplam varlıklar içindeki payının yüzde 60,2 ile yüksek bir seviyede bulunması, bu kuruluşların mali yapısında öz kaynaklar aleyhine bir kompozisyona işaret etti.

Bu veriler, şirketlerin borç bağımlılığının ve öz kaynak ihtiyacının sürdüğünü gösterdi. ISO'nun, 1.000 büyük sanayi kuruluşunu kapsayan araştırmasının orta-ya koyduğu ve sanayinin genel durumunu ortaya koyan en önemli verilerden biri de duran varlıklar ile dönen varlıklar arasındaki ilişki oldu. Bu oranın Türkiye'nin Birinci 500 şirketine göre İkinci 500 şirketlerinde biraz daha kötü olduğu görüldü. Birinci 500 şirkette duran

varlıkların toplam varlıklar içerisindeki payı yüzde 45 civarındayken, İkinci 500'de bu oran yüzde 41'lere kadar geriledi. Bilanço hanelerinde kar yazan şirket sayısında 2013 yılında İkinci 500 Büyük'te de Birinci 500'deki gibi bir azalma olmuştu. 2014'te ise Birinci 500'de olduğu gibi İkinci 500'de de kar eden şirket sayısında belirgin bir artış kaydedildi. İkinci 500 içinde 2014 yılında kar eden kuruluş sayısı 426, zarar eden kuruluş sayısı ise 74 oldu. 2013 yılında kar eden kuruluş sayısı 377, zarar eden firma sayısı ise 123 olarak ortaya çıkmıştı.

İkinci 500'ün Ar-Ge harcamaları yüzde 29,3 arttı
İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, teknoloji yoğunluklarına göre üretilen katma değer bazında incelendiğinde, Birinci 500'deki dağılımla hemen hemen aynı görüntünü ortaya çıktığı belirtilen açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Ne yazık ki bu tablo, teknolojiyle ortaya koyabildiğimiz katma değer tatmin edici olmaktan uzak olduğunu gösterdi. Üretilen katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 45 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler grubu aldı. Bu grubun 2013 yılı payı yüzde 45,8 idi. İkinci 500 içinde üretilen katma değer itibarıyla en yüksek ikinci pay yüzde 26,1 ile orta-düşük teknoloji

yoğunluklu sanayiler grubunun. Bu grubun 2013 yılı payı yüzde 26,2 idi. Orta-yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı yüzde 2013 yılında yüzde 23,4 iken, 2014 yılında yüzde 24,6'ya yükseldi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2013 yılında yüzde 4,6 iken, 2014 yılında yüzde 4,3'e indi. Birinci 500 içinde orta-yüksek ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 22,6'da kalırken, İkinci 500 içinde payın yüzde 28,9 olması dikkat çekici bir göstere."

İkinci 500 Büyük kuruluşun gelirlerinden Ar-Ge harcamalarına ayırdıkları payın, önceki yıla göre bir miktar artmış görünse de hala oldukça düşük olduğu görüldü. 2014 yılında İkinci 500'ün Ar-Ge harcamaları yüzde 29,3 artarak 223 milyon 435 bin lira olarak gerçekleşti. Şirketlerin üretimden satışlarından Ar-Ge harcamalarına ayırdıkları pay yüzde 0,3 gibi düşük bir seviyede kaldı.

Birinci 500 araştırmasında olduğu gibi İkinci 500 şirketlerinde de veri kapatma eğilimi devam etti. İkinci 500'de bir önceki yıl 30 olan isminin açıklanmasını istemeyen firma sayısı 41'e çıktı. Yine bu araştırmada 275 şirket karını, 187 şirket ise ihracatını açıklamadı. Çalışan sayısını kapatan şirket sayısı da 206 oldu.

İran'la Birleşmiş Milletler'in (BM) beş daimi üyesi ve Almanya (5+1 ülkeleri) ile arasında Viyana'da 18 gündür süren nükleer müzakerelerde anlaşmaya varılması başta Başbakan Ahmet Davutoğlu olmak üzere hükümet tarafından memnuniyetle karşılanırken, dünyada ise dikkatlerin 80 milyonluk ülkenin ticaretine çevirmesinin nedeni oldu. Ambargonun kalkmasıyla çağ atlayacak olan İran'ın tek kelimeyle Türkiye'yi de uçurması bekleniyor.

2020 HEDEFİ ÖNE ÇEKİLDİ

Anlaşmanın tam olarak uygulamaya konması aylar sürebilir ancak yaptırımların kaldırılmasının İran'a yapılan ihracatın ve yatırımları 2 kat artması bekleniyor. Uzmanlar ambargoların kalkması ile İran'ın 250 milyar dolarlık bir dış ticaret hacmi oluşturacağı ve Türkiye'nin de bu pastadan en az yüzde 10 pay alacağını belirtiyor. Bu durumun iki ülke arasındaki 16 milyar dolarlık ticaret hacminin bir anda 45 milyar dolara yükselmesi anlamına geliyor. Hatta

2020 yılı için İran'a 35 milyar dolar ihracat hedefi koyan ihracatçılar bu rakamı şimdiden revize etti. 1 Ocak'ta devreye giren Tercihli Ticaret Anlaşması'nın da etkisiyle yılın ilk 6 ayında bu ülkeye yüzde 30 ihracat artışı sağlayan ihracatçılar 2016 için İran'a 30 milyar dolarlık ihracat hedefliyor. Uzmanlara göre nükleer anlaşma, dünyadaki son büyük pazarın açılması anlamına geliyor. Yatırım bankası Renaissance Capital'e göre İran, büyük yatırımcıların henüz girmedikleri son büyük ekonomi.

Yaptırımların kaldırılmasıyla Tahran Borsası'nın 2016 başında yatırımcılara açılması bekleniyor. İlk yıl sermaye girişlerinin 1 milyar dolar olacağı tahmin ediliyor. Şu ana kadar kurumsal yatırımcılara kapalı olan İran pazarı iştah kabartıyor. Anlaşmanın İran ekonomisi ve küresel enerji piyasalarında da önemli sonuçları olacak. Bun noktada Türkiye'nin jeopolitik konumu nedeniyle İran'ın doğal kaynaklarının dünyaya ulaştırılmasında bir enerji koridoru görevi üstleneceğini de belirtiliyor.

TÜRKİYE NELER KAZANACAK?

Anlaşmanın Türkiye'ye etkileri konusunda şu noktalar dikkat çekiliyor: Dünya piyasalarında petrol ve altın fiyatlarını düşecek. Bu durum Türkiye'nin hem cari açığını hem de enflasyonu olumlu yönde etkileyecek. Altın ticaretindeki kısıtlamaların kalkması, Türkiye'nin petrol ve doğalgaz ticaretini operasyonel olarak kolaylaştıracak. İran'ın petrol ve doğalgaz pazarına tüm gücüyle dönmesi, Türkiye'nin global ortamda enerji köprüsü rolünü güçlendirecek ve Türkiye'yi bölgesinde daha güçlü kılacak. Gıda, ilaç, tıbbi malzeme ve otomotiv yedek parçaları başta olmak üzere, kısıtlamaların askıya alındığı alanlarda Türkiye için de İran'a ihracat şansı doğacak. İhracat katlanacak. İran'da alt yapı ve yatırım ortamı doğacak ve Türk şirketleri bu durumdan faydalanacak.

İŞ DÜNYASININ BEKLENTİSİ BÜYÜK

İran'la Batılı ülkelerin vardığı anlaşma iş dünyasını memnun etti. İşadamları anlaşmanın Türk ekonomisi için birçok fırsatı da beraberinde getireceğini belirterek beklentilerini yükselttiler.

TÜRKİYE POZİTİF ETKİLENECEK

TİM Başkanı Mehmet Büyükekçi: Sağlanan anlaşmayla İran'a yaptırımların kalkmasının, İran Riyali'nin istikrara kavuşmasının ve İran'ın uluslararası bankacılık sistemine entegrasyonunu kolaylaştıracağına inanıyoruz. İran ile yaptığımız tercihli ticaret anlaşması 1 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girdi. Yılın ilk 6 ayında İran'a ihracatımız yüzde 30 artarak 1.9 milyar dolara

yükseldi. İran'ın zenginleşmesini sağlayacak gelişmeler, ihracat potansiyelimiz için büyük önem taşıyor. İran ile ticaret hacmimizin yıl sonunda 16 milyar dolar, 2016 sonu itibarıyla ise 35 milyar dolara yükselmesini bekliyoruz.

BİRÇOK SEKTÖR İÇİN FIRSATLAR SUNACAK

İSO Başkanı Erdal Bahçivan: "Dün Batı'daki komşumuzdan, bugün Doğu'daki komşumuz İran'dan olumlu haberlerin gelmiş olması, son derece sevindirici. İran'a uygulanan ambargoların kalkmaya başlayacak olmasıyla birlikte ikili ticari ilişkilerimiz yeni bir ivme kazanacaktır.

Bu anlaşma öncesi özel sektörümüz uygulanan ambargolar nedeniyle İran'la ekonomik ilişkilerde tereddüt ve korkular yaşamaktaydı. İşte bu anlaşmayla bu olumsuz hava geride kalıyor. İran büyük nüfusu ve pazarıyla dayanıklı tüketim malları başta olmak üzere Türkiye'ye birçok sektör için yeni fırsatlar sunacak.

EKONOMİK DENGELER DEĞİŞİR

TÜRKONFED Başkanı Tarkan Kadooğlu: İran ile 12 yıl süren sürecin ardından, nükleer anlaşma sağlanması bölgemizde ve dünyada jeostratejik ve ekonomik anlamda dengeleri değiştirecek niteliktedir. Uluslararası topluma entegre olmuş, yaptırımlardan uzak ve dünya ülkeleri ile daha kapsamlı ilişkiler kurabilen bir İran'ın, hem İran halkına hem de bölge ülkelerine olumlu yansımaları olacaktır. İran halkı uzun zamandır ambargolar altında eziliyordu. AA

İkinci 500'ün kârı 10 yılın zirvesinde

Toplamda 8.9 milyar lira üretimden satış gelirine ulaşan 'İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu', kârlılıkta son 10 yılın en yüksek seviyesine ulaştı

Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu, net faaliyetleri ve faaliyet dışı gelirleri sayesinde kârlılıkta son 10 yılın zirvesine çıktı.

Şirketlerin 2014 sonuçlarına göre belirlenen listenin zirvesinde, geçen yıl "ilk 500"ün 492'ncisi olan Hekimoğlu Un Fabrikası aldı. Şirket, 212.6 milyon liralık 'üretimden satış' ile birinci oldu.

İkinci sırada 211.9 milyon lira üretimden satış yapan ORMA Orman Mahsulleri yer aldı. Şirket, bir önceki yıl 184'üncü sıradaydı. BASTAŞ Başkent Çimento da listenin üçüncü sırasında yer aldı. İhlas Holding şirketlerinden İhlas Gazetecilik 459,

İhlas Ev Aletleri de 484'üncü sıradan listeye girdi.

ÖZKAYNAK SIKINTISI

İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşunda, 2014'te Faiz Amortisman ve Vergi Öncesi Kâr 8.9 milyar lira olarak hesaplandı. 2014'te yüzde 5.6'ya yükselen satış kârlılığı, son 10 yılın en yüksek oranı olarak kaydedildi.

En büyük 500 Büyük Sanayi Kuruluşu da, ilk 500 gibi üretim dışı faaliyetlerden; yani menkul kıymet ve diğer yatırım araçlarından önemli miktarda gelir elde etti. Üretim faaliyeti dışındaki net gelirler 2013 yılında

yüzde 153.2 azalırken, 2014'te yüzde 219.3'lük artışla 736.5 milyon liraya yükseldi. Bu tutar, 2012 yılındaki 1.2 milyar liralık üretim faaliyeti dışı gelirin oldukça altında kaldı. Söz konusu kuruluşların önemli sıkıntılarının biri, borç-öz kaynak dağılımı oldu. Bir önceki yıl toplam varlıklar içerisinde borçlarının oranı yüzde 61.2'ye kadar çıkan İkinci 500'ün öz kaynak kullanımı, yüzde 39.8'e ulaştı. Bu da borç bağımlılığının sürdüğünü gösterdi.

KÂR EDENLER ARTTI

2014 verilerine göre İkinci 500'de kâr eden şirket sayısında belirgin artış

görüldü. İkinci 500 içinde 2014 yılında kâr eden kuruluş sayısı 426, zarar eden kuruluş sayısı ise 74 oldu. 2013 yılında, 377 kuruluş kâr, 123 kuruluş zarar etmişti. Araştırma, geliştirme ve yeniliğe yatırımlar 3'te bir oranında arttı. 500 şirket 2000 yeni işe alm yaparken, ihracatlarının yerinde saydığı dikkat çekti.

Küçükler destekle büyüyecek

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Başkanı Erdal Bahçivan, bu sonuçların, küçük şirketlerin kıt finansman kaynaklarını iyi kullandığını gösterdiğini söyledi. Bahçivan, "Araştırma sonuçları, İkinci 500'deki firmaların sanayinin ihtiyaç duyduğu atılım için büyük potansiyel taşıdığını gösterdi. İkinci 500'de daha KOBİ nitelikli kuruluşların

performanslarını mercek altına almaya çalışıyoruz. Dolayısıyla bu şirketler yönlendirilmeleri ve desteklenmeleri halinde Türkiye ekonomisi için daha yüksek ve kaliteli katkı sağlayacaklardır" dedi.

- 1-Hekimoğlu Un 212.578.183
- 2- Orma Orman 211.926.909
- 3- BASTAŞ 211.817.249
- 4- Frimpeks Kimya 211.812.855
- 5- Uğurdemir Halı 211.326.603
- 6- SCA Yıldız Kağıt 210.908.196
- 7- BPO B-Plas 210.850.654
- 8- Kaplan Halı 208.518.475
- 9- Abdioğulları 207.932.745
- 10- Karadere Tarım 207.693.276 AA

Dünya devi şirketlerin gözü İran pazarında

Uluslararası dev şirketler gözünü, yaptırımların kalktığı İran'a dikti. Potansiyel sadece "petrol ve doğal gaz"la sınırlı değil. Bu ülkede 80 milyonluk alışverişe aç müşteri de var.

BU şirketlerin başında dünya ölçeğinde örgütlü BP, ENI, Shell, Statoil, Exxon, British American Tobacco, Boeing, Daimler, Peugeot geliyor. Dünyanın en büyük gaz ve en büyük dördüncü petrol rezervine sahip ülkesindeki fırsatlar içinde ilk sırada enerji var.

Türkiye için de fırsat

ANCAK 370 milyar dolarlık ekonomi sadece "petrol ve gaz" dan ibaret değil. Kaliteli ürüne, para harcamaya hasret yaklaşık 80 milyonluk dev bir pazar da iştahları kabartıyor. Başta Türkiye olmak üzere bölge ülkeleri de ekonomik ilişkilerin ivme kazanacağını düşünüyor.

20 TÜRK MARKASI
500 MAĞAZA AÇACAK

Sayfa
7

İran, dev şirketlerin iştahını kabartıyor

Tahran üzerindeki yatırımların kalkmasının ardından uluslararası şirketler gözünü bu ülkeye çevirdi. Bu şirketlerin başında BP, Eni, Shell, Statoil, Exxon, British American Tobacco, Boeing, Daimler, Peugeot gibi uluslararası devler yer alıyor

İRAN'ın yıllardır süren uluslararası yalnızlığının sona erecek olması pek çok şirketin iştahını kabartıyor. Dünyanın en büyük gaz ve en büyük dördüncü petrol rezervine sahip olan ülkede akan fırsatlar dengisinde ilk sırada akla enerji şirketleri geliyor.

Ancak 370 milyar dolarlık ekonomi hidrokarbondan ibaret değil. 10 yıldan uzun bir süredir Batılı ürünlerden mahrum kalan 80 milyon "müşteri" pek çok küresel şirketin ağız sulandırıyor. İşte analistlere göre, İran üzerindeki yatırımların kalkması halinde yatırımcıların dikkatle izlemesi gereken o şirketler:

BOEING'E DOPING

BOEING, yoğun lobi çalışmalarının sonras ABD hükümetinden Nisan 2014'te İran'a jet parçaları satılabilmesi için kısa süreli izin almıştı. Şimdi ise yatırımların kalkması yeni fırsatlar doğurabilir. Jefferies analisti Howard Rubel, "İran'ın sivil havacılık filosu çok eski ve kesinlikle modern Batılı teknolojinin faydasını görebilir" diyor. Geçtiğimiz 12 ayda şirket hisselerindeki artış yüzde 14 oldu.

BRITISH AMERICAN TOBACCO

İRAN'ın Orta Doğu'nun en büyük tütün pazar olduğunu söyleyen BAI, ülkede yerel olarak ürettiği sigaraları zaten satıyor. Bloomberg Intelligence analisti Kenneth Shea, "Tütün şirketleri gibi çokuluslu şirketler, ekonomik aktiviteyi canlandırabildikleri ve müşterilerin ürünleri satın almasını sağlayabildikleri ölçüde yatırımların kalkmasından faydalanacaklar" diyor.

20 Türk markası 500 mağaza açacak

BİRLEŞMİŞ Markalar Demeyi (BMD) Başkanı Sami Kariyo, İran'a gidip ve bu ülkedeki fırsatları inceleyeceklerini, öngörülerine göre 20 Türk markasının 3 yıla burda 500 mağaza açacağını bildirdi. BMD'den yapılan açıklamaya göre hazır giyim sektörünün önde gelen isimleri, İran'la Birleşmiş Milletler (BM) Güvenlik Konseyi'nin 5 daimi üyesi ve Almanya (PS+1) ülkeleri arasında nükleer müzakerelerde varılan anlaşmaya ilişkin değerlendirmelerde bulundu. BMD Başkanı Kariyo, 1-4 Eylül tarihleri arasında Tahran'a ticaret turu organize ettiklerini anımsatarak, "27 markamızdan 35 kadar temsilcimiz ile İran'a gidecek ve bu ülkedeki fırsatları inceleyeceğiz" ifadelerini kullandı. Yakın zamanda diğer ülkelerle ilişkilerin yumuşayacağı ve bu anlaşmanın İran ekonomisinin büyümesini sağlayacağı öngörüsünde bulunan Kariyo, Türkiye ile İran arasında Tercihli Ticaret Anlaşması'nın imzalandığını da hatırlattı.

BP, ENI, ROYAL DUTCH SHELL, STATOIL, EXXON

İRAN Petrol Bakanı Bijan Namdar Zanganeh, küresel güçlerle ilk anlaşmanın sağlandığı Kasım 2013'ten bu yana dünyanın ham petrol ve doğal gaz devlerini İran'da yatırım yapmaya çağırdı. Büyük petrol şirketlerinin yatırımlar devreye girmeden önce İran'da başladığı pek çok proje yarım kalmıştı. Bloomberg Intelligence analisti Philipp Chladek'e göre, bu yatırımlar yenilenebilir Enerji danışmanı Gianna Bern, "BP gibi Avrupa şirketlerinin İran'da uzun yıllara dayanan geçmişi var ve bazılar ilk başta temkinli olacak olsa da ülkeye ilk dönemlerde de muhtemelen bu şirketler olacak" diyor.

PEUGEOT DÖNÜYOR

FRANSIZ otomobil firması PSA Peugeot Citroën, İran'a geri dönem için görüşmelerini hızlandırdı. Tahran'la nükleer anlaşma sağlanmasının ardından şirketten yapılan açıklamada, İran pazarına geri dönem için İranlı otomobil üretim firması Iran Khodro ile "İran'da ortak girişim oluşturulması" amaçlı yürütülen görüşmelerde ilerleme kaydedildiği duyuruldu. Peugeot'un Afrika ve Orta Doğu Genel Müdürü Jean-Christophe Quémener imzalı açıklamada, "Viyan'da varılan anlaşma uluslararası yatırımların kalkmasına imkan sağlıyor. Devam eden görüşmelerimizde de önemli bir ilerleme sağlayacak" ifadeleri kullandı.

DAIMLER YENİ PLANLAR YAPIYOR

DÜNYANIN en büyük kamyon üreticisi şirket dört yıl önce Tahran merkezini kapatmıştı. Şimdi ise İran'daki gelecek planlarını yapmak için görüşmelerini sonuçlanmasını bekliyor. Şirket İran'dan çıkarken, İran Khodro ile ortak olduğu dizel motor şirketindeki yüzde 30 hissesini bırakmıştı ve üç akıcı kamyonlarının teslimatını dondurmıştı. Şirket sözcüsü Silke Mockert, "İran'la varılan görüşme anlaşmayı memnuniyetle karşılıyoruz. Gelecek planlarımız nihai sonuca göre olacak" dedi.

TİM: Bölge ticaretine pozitif katkı sağlayacak

TÜRKİYE İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekçi, İran ve PS+1 ülkeleri arasındaki anlaşmanın bölge ticaretine pozitif katkı sağlayacağını kaydetti. Büyükekçi, yaptığı yazılı açıklamada, İran ile ABD, İngiltere, Almanya, Fransa, Rusya ve Çin'i kapsayan PS+1 ülkeleri arasındaki müzakerelerin kalıcı bir anlaşmaya sonuçlanmasının bölgesel dengeleri yeniden belirleyeceğine ifade ederek, şunları kaydetti: "Dostluk ve ilişkilerimizde kadim bir tarihe sahip olduğumuz İran'ın dış ticaretimizdeki önemi her geçen gün artıyor. Bu gelişmenin İran ile ticaretimizi önümüzdeki dönemde olumlu etkilemesini bekliyoruz. İran ile yaptığımız tercihli ticaret anlaşması 1 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girdi. Yılın ilk 6 ayında İran'a ihracatımız yüzde 30 artarak 1,9 milyar

dolara yükseldi. İran'ın zenginleşmesini ve dolayısıyla bölgede tüketimin artmasını sağlayacak gelişmeler, ihracat potansiyelimiz için büyük önem taşıyor. İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Sertel, "İhracatımızın İran ile PS+1 ülkelerine varmasıyla bu ülkelerin yeniden dünyayla bütünleşmeye başlamasının Türkiye ekonomisi açısından olumlu bir gelişme olduğunu işaret etti. Bahçivan, "İran'a uygulanan ambargoların kalkmasıyla başlatılması birlikte ticari ilişkilerimiz yeni bir ivme kazanacaktır. Bu anlaşma öncesi özel sektörümüz uygulanan ambargolar nedeniyle İran'la ekonomik ilişkilerde tereddüt ve korkular yaşamaktaydı. İşte bu anlaşmayla bu olumsuz hava geride kalıyor" değerlendirmesinde bulundu.

ISO İkinci 500'de 20 plastik firması

Plastik Sanayicileri Derneği (PAGDER), **İstanbul Sanayi Odası (İSO)** tarafından her yıl yayınlanan ve Türkiye'nin üretimden satışlara göre en büyük sanayi kuruluşlarının sıralandığı ilk 500 listesinin ikinci basamağı olan "ISO İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu 2014" listesine, 20 plastik sektörü firmasının girdiğini bildirdi. **ISO İkinci 500** listesindeki plastik sektörü firmalarının toplam üretimi 1,2 milyar dolar olurken, bunun yüzde 28'inin ihraç edildiği kaydedildi. Tutar bazında 34,9 milyar dolar olan 2014 yılı toplam plastik sektörü mamul üretiminin yüzde 17,4'ü **ikinci 500** listesindeki firmalar tarafından gerçekleştirildi. PAGDER Yönetim Kurulu Başkanı Reha Gür, snayide güçlük çekildiğini belirterek önlem alınması gerektiğini vurguladı.

Reha Gür

İSO: Nükleer anlaşma sonrası İran ile ilişkilerimiz ivme kazanacak

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, İran'ın batılı ülkelerle nükleer anlaşmasının, Türkiye ile ikili ilişkilere ivme kazandıracığına dikkat çekti

İstanbul (DHA) -Anlaşmanın Türkiye'de birçok sektör için fırsatlar sunacağını vurgulayan Bahçivan, "Dün Batı'daki komşumuzdan, bugün Doğu'daki komşumuz İran'dan olumlu haberlerin gelmiş olması, içinde bulunduğumuz bölgenin son yıllardaki durumu dikkate alındığında son derece sevindirici" dedi ve ekledi:

"İran ile P5+1 ülkelerinin nükleer anlaşmaya varmış olması, bu ülkenin yeniden dünyayla bütünleşmeye başlaması ekonomimiz açısından hiç kuşkusuz olumlu bir gelişmedir. İran'a uygulanan ambargoların kalkmaya başlayacak olmasıyla birlikte ikili ticari ilişkilerimiz yeni bir ivme kazanacaktır."

Anlaşma öncesi özel sektörün uygulanan am-

bargolar nedeniyle İran'la ekonomik ilişkilerde "tereddüt ve korkular" yaşadığını vurgulayan Bahçivan, "İşte bu anlaşmayla bu olumsuz hava geride kalıyor" dedi ve şöyle devam etti:

"İran büyük nüfusu ve pazarıyla dayanıklı tüketim malları başta olmak üzere Türkiye'ye birçok sektör için yeni fırsatlar sunacak. Bu anlaşmayla dünya enerji fiyatları da olumlu bir seyir izlemeye devam edecek. Bu da bizim için önemli. Sınır ticareti açısından bu anlaşmanın önemine baktığımızda, Güney sınırlarımızda sınır ticareti çok kötü bir durumda iken, İran ile önümüzdeki aylarda sınır ticaretimizin canlanmaya başlayacak olması Doğu sınırlarımızdaki yöre insanının hayatına olumlu katkı yapacaktır."

İSOTÜRKİYE'NİN İKİNCİ 500 BÜYÜK SANAYİ KURULUŞU'NA AÇIKLADI

● İkinci 500'de 2014 yılında toplam aktifler cari olarak yüzde 14,5 artarken, öz kaynaklar yüzde 17,4, toplam borçlar ise yüzde 12,7 yükseldi.
● İkinci 500 içinde 2014 yılında eden kuruluş sayısı 426'ya çıkarken, zarar eden kuruluş sayısı ise 74'e indi.

İSTANBUL (AA) - İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO) Türkiye'nin ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu'na 2014 yılı araştırmasına göre, ikinci 500 şirketlerinin toplam aktifler cari olarak yüzde 14,5 artarken, öz kaynaklar yüzde 17,4, toplam borçları ise yüzde 12,7 yükseldi.

İSO'dan yapılan açıklamaya göre, ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu'nda öz kaynakların toplam varlıklar içindeki payı 2007 yılında yüzde 47,6 iken, 2013 yılında yüzde 38,8'e kadar inmişti. Aynı dönemde toplam borçların toplam varlıklar içindeki payı ise yüzde 52,4'ten yüzde 61,2'ye yükseldi. 2014 yılında ise öz kaynakların toplam varlıklar içindeki payı yüzde 39,8'e çıktı. Ancak bu oran hala sürdürülebilir bir borç/öz kaynak ilişkisi olmanın uzak buluyor. İkinci 500 büyük şirketin 2014 yılında toplam aktifler cari olarak yüzde 14,5 artarken, öz kaynaklar yüzde 17,4, toplam borçları ise yüzde 12,7 yükseldi. İkinci 500 kuruluşları, 2014 yılında bilanço büyümesini daha çok öz kaynaklarıyla gerçekleştirdi. Bu da İSO ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu'nun finansal kaldıraç oranının iyileştiğini gösterdi.

İkinci 500 şirketlerinin üretilen satışları 2014 yılında yüzde 12,9 büyürken, vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 106,2 arttı. Bütün bunlar "ikinci 500 büyük" kuruluşun, 2014 yılında yaşanan mali dalgalanmalara daha iyi yönelttiğini, mali yapı açısından sağlıklı bir gelişme içinde olduğunu gösterdi. Buna bağlı olarak sanayi kuruluşları 2014 yılında artan gelirleriyle öz kaynaklarını yükseltti ve kısmen yeterli ik kaynak

üretebildi. Bu da şirketlerin borçlanma bağımlılığının bir miktar azalmasını sağladı.

Toplam borçların toplam varlıklar içindeki payı yüzde 60,2

İkinci 500'un toplam borçları/öz kaynaklar dengesinde son 10 yıldır öz kaynaklar aleyhine oluşan bozulmanın geçen yıl biraz düzelmeye başladığı, İSO ikinci 500'de toplam borç/öz kaynak oranı 2014 yılında 133,5 iken, 2013 yılında 205 puana yakın artarak 157,8 olmuştur. 2014 yılında ise bu oran 151,6'ya indi.

Borç/öz kaynak oranının 2014 yılında gerilemesi, büyük ölçüde şirketlerin kar ve öz kaynak oluşturma olanağında iyileşmede kaynaklıdır. Bu oranın gerilemesine döviz cinsi borçların 2014 yılında daha sınırlı büyümesinin de etkisi oldu.

Kısa vadeli borçların toplam borçlar içindeki payı ise 2014 yılında hemen hemen aynı kaldı. İkinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu'nda kısa vadeli borçların toplam borçlara oranının 2010 yılında yüzde 70,9 iken, 2014 yılında yüzde 65,6'ya kadar gerilediği olumlu bir gelişme olarak değerlendirildi.

Kar eden şirket sayısı arttı

İSO ikinci 500 şirketlerinin öz kaynaklarının toplam varlıklar içindeki payı, 2014 yılında 1 puanlık artış gösterse de 2007 yılından bu yana yaşanan trendin tersine döndüğünü gösteriyor. İkinci 500'deki toplam borçların toplam varlıklar içindeki payının yüzde 50,2 ile yüksek bir seviyede bulunması, bu kuruluşların mali yapısında öz kaynaklar aleyhine bir kompozisyona işaret etti. Bu veriler, şirketlerin borç bağımlılığının ve öz kaynak ihtiyacının sürdürüldüğünü gösterdi.

İSO'nun, 1.000 büyük sanayi kuruluşunu kapsayan araştırmasını ortaya koyduğu ve sanayinin genel durumu orta koyaşan ve önemli verilerden biri de duran varlıklar ile dönen varlıklar arasındaki ilişki oldu. Bu oranın Türkiye'nin Birinci 500 şirketine göre ikinci 500 şirketlerinde biraz daha kötü olduğu görüldü. Birinci 500 şirkette duran varlıkların

toplam varlıklar içerisindeki payı yüzde 45 civarındayken, ikinci 500'de bu oran yüzde 41'ere kadar geriledi.

Bilanço hanelerinde kar yazan şirket sayısında 2013 yılında ikinci 500 büyükte de Birinci 500'deki gibi bir azalma olmuştu. 2014'te ise Birinci 500'de olduğu gibi ikinci 500'de de kar eden şirket sayısı belirgin bir artış kaydedildi.

İkinci 500 içinde 2014 yılında kar eden kuruluş sayısı 426, zarar eden kuruluş sayısı ise 74 oldu. 2013 yılında kar eden kuruluş sayısı 377, zarar eden firma sayısı ise 123 olarak ortaya çıkmıştı.

İkinci 500'ün Ar-Ge harcamaları yüzde 29,3 arttı

İkinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu, teknoloji yoğunluklarına göre üretilen katma değer bakımından da incelendiğinde, Birinci 500'deki dağılıma hemen hemen aynı görüntü ortaya çıktıği belirlenirken, artış kaydedildi.

Ne yazık ki bu tablo, teknolojiye ortaya koyulduğumuz katma değerlerin tam edilmekten uzak olduğunu gösterdi. Üretilen katma değer itibarıyla en yüksek payı yüzde 45 ile yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubu aldı. Bu grubun 2013 yılı payı yüzde 45,8 idi. İkinci 500 içinde üretilen katma değer itibarıyla en yüksek ikinci pay yüzde 26,1 ile orta-üçüncü teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun. Bu grubun 2013 yılı payı yüzde 26,2 idi.

Orta-üçüncü teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı yüzde 2013 yılında yüzde 23,4 iken, 2014 yılında yüzde 24,6'ya yükseldi. Yüksek teknoloji yoğunluklu sanayiler grubunun payı ise 2013 yılında yüzde 4,8 iken, 2014 yılında yüzde 4,3'e indi. Birinci 500 içinde orta-üçüncü ve yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 22,6'da kalırken, ikinci 500 içinde payın yüzde 28,9 olması dikkat çekici bir göstere. İkinci 500 büyük kuruluşun gelirlerinden Ar-Ge harcamalarına ayırdıkları payın, önceleri daha bir miktar artmış görünse de hala oldukça düşük olduğu görüldü. 2014 yılında ikinci 500'ün Ar-Ge harcamaları yüzde 29,3 artarak 223 milyon 435 bin lira olarak gerçekleşti. Şirketlerin üretim-

den satışlarından Ar-Ge harcamalarına ayırdıkları payı yüzde 0,3 gibi düşük bir seviyede kaldı.

İSO ikinci 500 şirketleri bir önceki yıla göre 2014'te istihdamını yaklaşık 2 bin kişi artırdı.

İkinci 500 sıralamasında 95 yeni şirket geldi

İSO ikinci 500 içinde yer alan yabancı sermaye paylı kuruluş sayısı yıllar itibarıyla dalgalanmalar gösterdi. 10 yıldır bu klasmanda olduğu sayıyı temsil eden şirketler 65-75 bandı arasındayken, 2014 yılında bu şirketlerin sayısı 71 oldu. 2014 yılında yabancı sermaye paylı kuruluşların katma değer ile dönen kar ve zarar hariç diğer tüm göstergelerde ikinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu içindeki paylarının daha arttığı görüldü. İkinci 500 kapsamındaki 71 yabancı sermaye paylı kuruluşun toplam üretilen satışlar içindeki payı, 2013 yılında yüzde 1,2 puan artarak yüzde 14,7 oldu. Yabancı sermaye paylı kuruluşlar 2014 yılında İSO ikinci 500 ihracatının yüzde 19,1'ini gerçekleştirdi. Bu oran Türkiye'nin ihracatının yüzde 1,15'ine denk geldi.

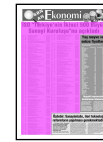
Türkiye'nin ikinci 500'de 2014 yılında ilk 10'da yer alan şirketlerin hiyerarşisi 2013 yılı sıralamasının ilk 10 şirketi arasında bulunmaması dikkat çekti.

İkinci 500'de 2014 yılında en çok ihracat gerçekleştiren kuruluş 105 milyon dolara "Prekons İnşaat oldu. Onu 103 milyon dolara "ATK Tekstil" ve 97 milyon dolara "Cevher Dokim" izledi.

İkinci 500 büyük Sanayi Kuruluşu sıralamasına 2014 yılında yirmiş dokuz şirket girdi. Bunlardan 27'si 2013 yılında Türkiye'nin 500 büyük Sanayi Kuruluşu'na arasıra yer alırken, bu yıl ikinci 500'e girdi. İkinci 500'e geçen yıla göre 1.000 sıralamasından dışarıya geçerek sıralamaya girdi. Birinci 500 araştırmasında olduğu gibi ikinci 500 şirketlerinde de veri kapatma eğilimi devam etti. İkinci 500'de bir önceki yıl aynı isimli açıklamalarını istemeyen firma sayısı 41'e çıktı. Yine bu araştırmada 275 şirketin, 187 şirketi ise ihracatını açıklamadı. Çalışan sayısı kapatan şirket sayısı da 206 oldu.

Açıklamaya göre, 2014 yılında İSO ikinci 500 büyük Kuruluş şöyle sıralandı:

2014	2013	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Net) (TL)	99	80
1	1	Hekimöğlü İn Fabrikası Tic. San. ve Şa. A.Ş.	212.578.183	91	86
2	184	ORMA Orman Mühsülürleri İntegr. San. ve Tic. A.Ş.	211.926.309	92	192
3	21	BAŞTAŞ Başkent Çimento San. ve Tic. A.Ş.	211.817.249	93	232
4	56	Fimpek Kimya ve Endüstriyel San. Tic. A.Ş.	211.812.855	94	274
5	160	Ülümür Hali San. ve Tic. Ltd. Şti.	211.326.603	95	163
6	29	SCA Yüzde Kağıt ve Kâğıt Bâkımları Üretim A.Ş.	210.908.196	96	219
7	-	BPO B.P. Plâstik Ürünleri Otomotiv Plâstik ve Metal Yan Sanayi A.Ş.	210.850.654	97	165
8	66	Kâplan Kardeşler Hali San. ve Tic. Ltd. Şti.	208.518.475	98	177
9	87	Ardümlü İn Plâstik ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	207.932.745	100	+
10	97	Karadere Term Ürünleri Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	207.673.278	101	100
11	12	Bursa Çimento Fabrikası A.Ş.	207.034.124	102	244
12	3	Tekstil Süz Mâmulîleri San. ve Tic. A.Ş.	206.897.381	103	10
13	-	Kımasan Kimya San. ve Tic. A.Ş.	206.844.308	104	155
14	12	Durum Gıda San. ve Tic. A.Ş.	206.700.174	105	247
15	85	Cevher Döküm Sanayi A.Ş.	206.625.159	106	170
16	-	BeKaart Kayseri Çelik Kord San. ve Tic. A.Ş.	206.078.397	107	91
17	131	Poyraz Poyraz Fındık Entegr. San. ve Tic. A.Ş.	205.950.276	108	169
18	36	Santa Farma İlaç Sanayi A.Ş.	204.937.178	109	+
19	6	Feldia İtfo Gıda San. ve Tic. A.Ş.	204.329.204	109	149
20	108	Enuslu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	204.211.700	110	110
21	127	Doğan İnşaat ve İnşaat Sistemleri San. Tic. A.Ş.	204.151.642	111	57
22	22	Çekirgenli Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	203.906.930	112	328
23	7	Yurtbay Seramik San. ve Tic. A.Ş.	203.806.551	113	159
24	14	Roma Plâstik San. ve Tic. A.Ş.	203.649.961	114	84
25	115	ANYSİ Anadolu İnşaat ve İnşaat Fabrikaları A.Ş.	202.344.885	115	129
26	115	AKBİL Süz ve Süz Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	201.613.949	116	204
27	-	Doğan Gazetecilik A.Ş.	201.287.313	117	336
28	67	Siddik Kardeşler Hâddislik Tic. Ltd. Şti.	200.344.687	118	73
29	33	FEC Entegr. Ürünleri Üretim San. ve Tic. A.Ş.	199.884.976	119	92
30	243	Detay Gıda San. ve Tic. A.Ş.	199.863.560	120	70
31	-	Mardin Çimento San. ve Tic. A.Ş.	199.692.786	121	90
32	+	Tat Niğelise İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	199.250.072	122	157
33	199	Söğütören Seramik İnş. Mad. İli, İhr. A.Ş.	197.659.459	123	134
34	114	Ayhanlar Yü Astatlama San. ve Tic. A.Ş.	197.050.301	124	61
35	+	Ekspres Pet Ürünleri Kimya Gıda Nakliye San. ve Tic. A.Ş.	196.927.853	125	216
36	135	AKM.Ş. Metal Profil Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	196.926.866	126	262
37	112	Argon Kimya San. ve Tic. A.Ş.	196.879.702	128	129
38	-	-	-	-	-
39	-	İSTON İstanbul Beton Elemanları ve Hazır Beton Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	196.490.069	131	130
40	-	-	-	-	-
41	38	Boyetek Reçine Boya ve Kimya San. Tic. A.Ş.	195.313.312	132	179
42	-	Emas Makina Sanayi A.Ş.	195.251.426	133	206
43	46	Oyuk Kağıt Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	195.137.473	134	136
44	44	İstanbul Gıda Nakliye ve İnşaat San. ve Diğ. Tic. Ltd. Şti.	194.627.185	136	193
45	18	Mir Tüketim Maddeleri Üretim İthalat San. ve Tic. A.Ş.	194.324.388	141	435
46	4	Penko Çorap San. ve Tic. A.Ş.	193.534.875	138	51
47	34	Türkiye Demiryolu Makinaları Sanayi A.Ş. (TÜDEMSAŞ)	193.190.529	139	27
48	186	Pützesmeister Makine San. ve Tic. A.Ş.	192.952.318	140	89
49	117	Vezirokör Orman Ürünleri ve Kağıt Sanayi A.Ş.	192.860.666	140	25
50	-	Celantaş Çelik Mâmulîleri San. ve Tic. A.Ş.	192.512.591	142	328
51	43	Örhan Karakök Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	192.065.807	143	277
52	260	Ateş Yay. ve Term. Ürünleri Gıda İnş. Otomotiv Nak. San. ve Tic. A.Ş.	191.942.492	145	109
53	50	İsır Sünger Sanayi A.Ş.	191.860.373	145	209
54	139	Safyın Hâli Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	191.356.849	147	447
55	186	Demerleşim Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	191.343.343	148	102
56	180	Aster Tekstil San. ve Diğ. Tic. A.Ş.	191.240.644	148	102
57	417	TYH Uluslararası Tekstil Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.	190.303.282	149	207
58	59	GRANER Entegr. Üretim San. ve Tic. A.Ş.	190.302.144	150	153
59	11	Buğçi Entegr. Gıda San. Tic. A.Ş.	189.278.502	150	157
60	226	Sampa Otomotiv San. ve Tic. A.Ş.	188.974.086	152	181
61	97	Eklidiler Süz Gıda Term Havayıcılık San. ve Tic. A.Ş.	188.504.831	153	175
62	+	Teksan Jeneratör Elektrik Üretim ve Tic. A.Ş.	188.396.740	154	111
63	20	ASAS Ambalaj Basıkı San. ve Tic. A.Ş.	188.115.371	155	82
64	62	Özlem Term Ürünleri A.Ş.	187.525.984	156	156
65	103	Türk Yöng Sanayi A.Ş.	187.350.788	157	212
66	11	Continental Confectionery Company Gıda San. ve Tic. A.Ş.	186.421.962	157	215
67	-	Ümrân Çelik Boru Sanayi A.Ş.	186.239.228	159	253
68	147	Ermasan Makina San. ve Tic. A.Ş.	185.896.225	160	246
69	76	Magneşi A.Ş.	185.827.933	161	226
70	70	Konyoröz Beyaz Esya ve Otomotiv Yan San. Tic. A.Ş.	185.826.741	162	115
71	75	Sarıyaya Gıda Mutfak İşletmeleri Ticaret A.Ş.	185.723.209	163	152
72	+	Atıldık Kağıt Üretim Pazarlama A.Ş.	185.633.372	164	40
73	145	Zeki Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	185.468.381	165	118
74	210	Sapto Termizik Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	185.043.714	166	124
75	-	-	-	-	-
76	-	ÇİMATAS Çelik İmalat Montaj ve Tesizat A.Ş.	184.504.984	167	137
77	88	Amor Flexibles İstanbul Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	184.219.460	169	141
78	-	-	-	-	-
79	143	Ve-Ö Hassas Kağıt ve Yapıştırıcı Bant San. ve Tic. A.Ş.	183.704.690	170	389
80	54	Erkunt Sanayi A.Ş.	183.439.474	172	172
81	39	Bemka Emaye Boliin Tel ve Kablo San. Tic. A.Ş.	183.085.133	173	93
82	100	Kayalar Kimya San. ve Tic. A.Ş.	183.041.750	174	129
83	145	Kivanc Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	182.782.594	175	300
84	294	Beşler Gıda ve Kimya A.Ş.	182.448.798	176	40
85	96	Hisarlar Makina San. ve Tic. A.Ş.	182.250.117	177	300
86	95	Kasar ve Dual Tekstil Sanayi A.Ş.	182.061.973	178	224
87	-	-	-	-	-
88	44	İnes Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	180.826.983	179	106

İSO Türkiye'nin İkinci 500 Büyük Sanayi Kuruluşu'nu açıkladı

269	324	Polit Pastaçılık ve Gıda Sanayi A.Ş.	137.118.356	403	358	Eczacıbaşı-Baxter Hastane Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	108.172.084
270	+	Biska Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	137.111.740	404	448	Arık Bey Tekstil Enerji ve Sınai Yatırımlar A.Ş.	107.978.263
271	313	Coats (Türkiye) İplik Sanayi A.Ş.	136.583.570	405	363	BTM Bitümlü Tecrit Maddeleri San. ve Tic. A.Ş.	107.736.091
272	185	Sika Yapı Kimyasalları A.Ş.	136.395.990	406	+	Sunlun Suni Jüt San. ve Tic. A.Ş.	107.724.420
273	248	Yüfl Sanayi A.Ş.	135.451.210	407	460	Doğru Tekstil Hali San. ve Tic. A.Ş.	107.648.910
274	450	Söktaş Dokuma İhtisatleri San. ve Tic. A.Ş.	135.337.528	408	445	Emin Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	107.619.470
275	269	Yurt Çimento San. ve Tic. A.Ş.	135.203.456	409	372	Bony Tekstil İhtisatleri San. ve Tic. A.Ş.	107.216.204
276	+	Ekosinerji Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	134.953.582				
277	220	Osman Akca Tarım Ürünleri İhtisat İhracat San. ve Tic. A.Ş.	134.624.882	410	+	Çelikan Radyatör Üretim A.Ş.	107.086.249
278	274	Can Tekstil Entegre Tesisi ve Tarım Ürünleri San. Tic. A.Ş.	134.455.572	411	-		
279	+	EMS Mobil Sistemler ve Hastane Matzemeleri İnşaat San. ve Tic. A.Ş.	134.383.655	412	345	İşık Plastik Üretim ve Dış Ticaret Pazarlama A.Ş.	106.214.131
280	272	Ozdemir Mensucat San. ve Tic. A.Ş.	133.299.329	413	454	Sultan Et ve Gıda Üretim Ticaret ve Pazarlama Ltd. Şti.	106.163.643
281	292			414	-		
282	306	Gentaş Kimya San. ve Tic. Pazarlama A.Ş.	133.049.232	415	404	Hema Otomotiv Sistemleri A.Ş.	105.894.534
283	259	Atiker Metal İhtisat İhracat ve İmalat San. Tic. A.Ş.	132.750.157	416	493	Turun Bakır Alaşimleri Metal San. ve Tic. A.Ş.	105.865.668
284	398	Kaynak İplik San. ve Tic. A.Ş.	132.707.564	417	+	Çam Merkezi San. ve Tic. A.Ş.	105.832.816
285	399	Zaferan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	132.537.963	418	432	Harbon Çelik Boru San. ve Tic. Ltd. Şti.	105.533.406
286	241	Harpas Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	132.351.374	419	431	Çilek Mobilya Sanayi ve Pazarlama Ticaret A.Ş.	105.284.820
287	357	New Sac Metal Sanayi İnşaat Nakliye ve Tic. Ltd. Şti.	132.259.307	420	384	Katsan Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	105.100.505
288	+	İSPAK Orjinal Sac Parça San. ve Tic. A.Ş.	131.983.556	421	458	Karacasu Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	104.696.437
289	410	Erşirer Yem San. ve Tic. A.Ş.	131.831.352	422	330	Serra Sünger ve Petrol Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	104.628.610
290	202	Elif Fındık San. ve Tic. Ltd. Şti.	131.614.408	423	+	İlsan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	104.338.663
291	276	Selinasak Kağıt ve Paketleme Matzemeleri İmalatı San. ve Tic. A.Ş.		424	+	Eti Elektrometalleri A.Ş.	104.266.577
292	303	Sanca İsi Sanayi A.Ş.	131.078.767	425	414	Can Enerji Entegre Elektrik Üretim A.Ş.	104.183.107
293	352	Saltaks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	130.540.349	426	485	İzi Süt ve Gıda Mamülleri San. Tic. A.Ş.	104.112.406
294	205	Boson Enerji Elektrik Üretim A.Ş.	130.463.984	427	475	Aydın Enerji San. ve Tic. A.Ş.	104.003.220
295	286	Yıldız Granini Meyve Şuçu San. ve Tic. A.Ş.	129.717.082	428	249	Egeplast Ege Plastik Tic. ve San. A.Ş.	103.798.493
296	315	Çelikel Alüminyum Döküm İmalat San. ve Tic. A.Ş.	129.712.618	429	403	Karyer Isı Transfer San. ve Tic. A.Ş.	103.892.437
297	362	Akplas Plastik Kalıp San. ve Tic. A.Ş.	129.561.399	430	473	CHT Tekstil Kimya San. ve Tic. A.Ş.	103.415.432
298	+	Koleksiyon Mobilya Sanayi A.Ş.	129.037.309	431	426	Aydın Orme San. ve Tic. A.Ş.	103.094.907
299	123	İstanbul Halk EkmeK Unu Ünlü Maddeler Gıda San. ve Tic. A.Ş.	128.978.201	432	463	Penguen Gıda Sanayi A.Ş.	103.036.194
300	396	Eiba Bant San. ve Tic. A.Ş.	128.634.880	433	-		
301	334	Ozbal Çelik Boru San. Tic. ve Taahhüt A.Ş.	128.512.266	434	+	Özgülü Süt Mamülleri Hayvancılık ve İnşaat San. ve Tic. Ltd. Şti.	102.674.135
302	369	Pınarçiftlik İplik San. ve Tic. A.Ş.	128.352.109	435	489	TMO Genel Müdürlüğü Atyon Alkaloidleri Fabrikası	102.580.883
303	379	Kimteks Tekstil İnşaat Tic. ve San. A.Ş.	128.197.811	392	392	EVAS Ev Aletleri Sanayi Ltd. Şti.	102.561.880
304	361	Yasin Kaplan Tekstil ve Hali San. Tic. A.Ş.	128.138.439	437	+	Arsan Dokuma Boya San. ve Tic. A.Ş.	102.458.144
305	365	Samsun Yem San. ve Tic. A.Ş.	127.921.924	438	368	Erikoğlu Emaye Bakır Tel Sanayi A.Ş.	102.336.109
306	476	Hacıoğulları Hazır Beton Sağ. ve Yapı Matzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	127.879.969	439	418	As Ofis Damazlık Yumurta Yem Gıda San. ve Tic. A.Ş.	102.244.810
307	295	Şahin-Melek Et ve Et Mamülleri Gıda San. Tic. A.Ş.	127.877.491	440	211	İzopolü Yapı Elemanları Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	101.935.470
308	257	Akın Tekstil A.Ş.	127.571.801	441	316	Edirne Yağ San. ve Tic. A.Ş.	101.569.613
309	310	Berke Plastik San. ve Tic. A.Ş.	127.330.399	442	190	Tuşak Gıda San. ve Tic. A.Ş.	101.547.214
310	388	Pinar İplik San. ve Tic. Ltd. Şti.	127.172.983	443	+	İpek Yem ve Gıda San. ve Tic. A.Ş.	101.524.456
311	289	Elit Çikolata ve Şekerleme Sanayi A.Ş.	127.263.381	444	451	Angora Hali San. ve Tic. A.Ş.	101.471.432
312	140	Amasya Şeker Fabrikası A.Ş.	127.207.635	445	+	Çuhadaroğlu Metal Sanayi ve Pazarlama A.Ş.	101.467.203
313	322	MARTEKS Maras Tekstil Sanayi A.Ş.	127.102.108	446	+	Kırapat Otomotiv Parçaları San. ve Tic. A.Ş.	101.450.953
314	269	Şimirock Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	127.060.713	447	415	Emek Yağ Sanayi A.Ş.	101.208.908
315	401	Hakkas Ticaret A.Ş.	126.919.191	448	449	Aksa Elektrik San. ve Tic. A.Ş.	101.177.100
316	348	DYO Matbaa Mükrepleri San. ve Tic. A.Ş.	126.321.945	449	467	Günsan Elektrik Matzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	101.173.129
317	+	Seğmen Kardeşler Gıda Üretim ve Ambalaj Sanayi A.Ş.	126.202.490	450	+	Hascveher Metal San. ve Tic. A.Ş.	101.069.432
318	411	Altınbey Giyim Ticaret A.Ş.	126.016.372	451	419	Adelek İş San. ve Tic. A.Ş.	101.028.003
319				452	+	Sarıyay Hayvan Ürünleri ve İhtisatleri San. ve Tic. A.Ş.	101.025.044
320	285	Alkim Kağıt San. ve Tic. A.Ş.	125.823.692	453	+	Bandırma Haç Un Fabrikası Ltd. Şti.	100.913.437
321	424	Safa Tarım A.Ş.	125.233.072	454	-	Sunar Özlem Gıda San. ve Tic. A.Ş.	100.396.428
322	386	Ege Kimya San. ve Tic. A.Ş.	125.207.820	455	-		
323	325	235İnsaat Çelik San. ve Tic. A.Ş.	124.854.784	456	442	Aydın Liniyet Madencilik ve Akaryakıt San. ve Tic. A.Ş.	99.487.931
324	308	Eğirdaz Alınova Çimento San. Tic. A.Ş.	124.731.253	457	430	Biofarm ilaç San. ve Tic. A.Ş.	99.473.145
325	99	Özgörve Gıda Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	124.704.620	458	456	İhlas Gazetecilik A.Ş.	99.419.518
326	400	Orma Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	124.701.399	459	479	Senhat Haddocelik San. ve Tic. A.Ş.	99.166.214
327	395	Üniter Kablolara San. ve Tic. A.Ş.	124.689.853	460	479	Sem Plastik San. ve Tic. A.Ş.	99.081.563
328	321	Viraj Kağıt ve Seluloz A.Ş.	124.606.214	461	452	Birleşim Mühendislik İstisna Soğutma Havalandırma San. ve Tic. A.Ş.	98.966.008
329	+	Flament Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	124.387.437	462	+		
330	228	Mondi Yataak Yorgan San. ve Tic. A.Ş.	124.357.107	463	418	Ritas Kimya ve Tekstil San. Tic. A.Ş.	98.738.990
331	377	Ego Elektrik Aletleri Sanayi A.Ş.	123.949.934	464	406	Formflexe Yalıtım Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	98.554.423
332	325	İzmir Makina San. ve Tic. A.Ş.	123.935.666	465	420	EKU Fren Kampana ve Döküm Sanayi A.Ş.	98.389.089
333	335	Narteks Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	123.782.195	466	+	Yatpa Dayanıklı Tüketim Malları San. ve Tic. A.Ş.	98.388.976
334	305	Kompen PVC Yapı ve İnşaat Matzemeleri San. ve Tic. A.Ş.	123.600.216	467	+	Ekol Ofset Matbaacılık Tesisi Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	98.218.818
335	-			468	444	Baylan Oca Aletleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	98.086.092
336	380	Adel Kalemlik Tic. ve San. A.Ş.	123.416.073	469	470	İstanbul Asfalt Fabrikaları San. ve Tic. A.Ş.	97.726.168
337	197	Beştaş Hazır Beton San. ve Tic. A.Ş.	123.270.853	470	+	Ortaoğlu Enerji San. ve Tic. A.Ş.	97.800.803
338	287	Beştaş Makarna Gıda San. ve Tic. A.Ş.	122.758.540	471	487	Samur Halıları San. ve Tic. A.Ş.	97.094.917
339	307	Antalya Enerji Üretim A.Ş.	122.219.007	472	+	EMA Kimya Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.	96.939.225
340	471	Ela Kimyevi Maddeler San. ve Tic. Ltd. Şti.	122.193.557	473	366	Karsu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	96.688.941
341	382	İsahiy Tekstil İnşaat Taahhüt San. ve Tic. A.Ş.	121.890.464	474	+	Çiğaz Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Tic. ve San. A.Ş.	96.644.319
342	327	Ayhan Sazsar Yağ ve Gıda Endüstri Ticaret Ltd. Şti.	121.398.093	475	+	K.F.C. Gıda Tekstil Sanayi İhtisat İhracat Yatırım A.Ş.	96.524.472
343	-			476	+	Bağın Yağ Sanayi Tesisi İmalat ve İşletmeciliği A.Ş.	96.304.783
344	133	TARFAŞ Tarımsal Faaliyetler Üretim San. ve Tic. A.Ş.	121.009.877	477	258	Nitromak DNX Kimya Sanayi A.Ş.	96.205.963
345				478	498	Merinos Mobilya Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	96.143.358
346	441	Kaplamin Ambalaj San. ve Tic. A.Ş.	120.658.042	479	-		
347	385	Erikl Kozmetik San. ve Tic. A.Ş.	120.184.828	480	-		
348	397	E.N.A. Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	120.060.560	481	-		
349				482	472	Beşan Niğasta Gıda San. ve Tic. A.Ş.	95.457.428
350	474	Emin Tarım San. ve Tic. A.Ş.	119.962.410	483	433	Dalgırcan Makina San. ve Tic. A.Ş.	95.268.871
351	71	Kilim Gıubu Kartatıpe Mensucat Fabrikası T.A.Ş.	119.702.765	484	440	İhlas Ev Aletleri İmalat San. ve Tic. A.Ş.	95.149.889
352	+	Maykım Yağ ve Kimya San. ve Tic. A.Ş.	119.677.340	485	400	Tosunoğulları Mobilya San. ve Tic. A.Ş.	95.082.755
353	+	ZF Lemförder Aks Modülleri San. ve Tic. A.Ş.	119.215.611	486	+	Çukurova Kimya Endüstri A.Ş.	94.945.190
354	281	Yıldız Cam San. ve Tic. A.Ş.	118.905.460	487	422	ELKON Elevatör Konveyör ve Makina San. ve Tic. A.Ş.	94.883.184
355	290	Erişan Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	118.673.301	488	412	Güneş Süt Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti.	94.508.996
356	469	Ersur Tekstil San. ve Tic. Ltd. Şti.	118.439.468	489	491	Baycıoğlu Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	94.473.337
357	225	Aymar Yağ ve Gıda San. Tic. A.Ş.	118.024.641	490	+	YİBİTAS Yozgat İşçi Birliği İnşaat Matzemeleri Tic. ve San. A.Ş.	94.391.259
358	138	Kilim Mobilya Kanepes San. ve Tic. A.Ş.	117.947.716	491	301	Plastay Kimya San. ve Tic. A.Ş.	94.265.963
359	391	Tayş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	117.856.816	492	+	Meyuş Gıda San. ve Tic. A.Ş.	94.157.314
360	364	Zilyan Taban San. ve Tic. A.Ş.	117.783.470	493	+	Erse Kabo İmalatı San. ve Tic. Ltd. Şti.	94.080.773
361	+	Sistem Metal Yapı Reklam Matzemeleri ve İnşaat San. Tic. A.Ş.	116.727.969	494	482	Gökhan Tekstil San. ve Tic. A.Ş.	93.904.085
362	+	Atın İplik ve Çorap Sanayi A.Ş.	116.725.153	495	+	Belgin Madeni Yağlar Tic. ve San. A.Ş.	93.149.063
363	374	Bony Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.	116.490.162	496	+	Sanlar Dış Ticaret Ltd. Şti.	92.906.795
364	-	Akenerji Elektrik Üretim A.Ş.	116.480.314	497	+	Bentboru San. ve Tic. A.Ş.	92.891.287
365	238	Koçkarlar Bakır Çinko San. ve Tic. A.Ş.	116.304.683	498	+	Pakten Sağlık Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	92.681.644
366	283	Selva Gıda Sanayi A.Ş.	115.810.259	499	+	Domino Tekstil Ürünleri San. ve Dış Tic. A.Ş.	92.546.191
367	367	Soyuğu Gıda San. ve Tic. A.Ş.	115.579.991	499	+	TOPLAM	71.824.412.691
368	341	İBA Kimya San. ve Tic. A.Ş.	115.486.414				
369	+	Diril Demir Çelik San. ve Tic. A.Ş.	115.463.497				
370	326	Acarsoy Tekstil Tic. ve San. A.Ş.	115.205.305				
371	26	Demirsan Haddocelik San. ve Tic. A.Ş.	115.105.208				
372							
373	378	KOMGIDA Kombassan Gıda İhtiyaç Maddeleri ve Petrol Ürünleri San. ve Tic. A.Ş.	114.478.436				
374	371	Hitt Seramik San. ve Tic. A.Ş.	114.303.499				
375	428	Ege Fren San. ve Tic. A.Ş.	114.081.039				
376	370	Akdaş Döküm San. ve Tic. A.Ş.	114.046.400				
377	355	Agrobest Grup Tarım İlaçları Tohumculuk İmalat İth. İhr. San. ve Tic. A.Ş.	113.528.852				
378	-						
379	402	Mayteks Örne San. ve Tic. A.Ş.	113.304.776				
380	376	Çeliker Taahhüt İnşaat ve Sanayi A.Ş.	113.052.048				
381	354	Sabırlar Fındık İhracat Ltd. Şti.	112.930.723				
382	393	Çarkıt Kablo San. ve Tic. A.Ş.	112.824.679				
383	491	İkbalçenlik San. ve Tic. A.Ş.	112.733.639				
384	381	SuBOR Boru San. ve Tic. A.Ş.	112.598.172				
385	122	Hema TRW Otomotiv Direksiyon Sistemleri A.Ş.	112.279.654				
386	264	Polisan Kimya Sanayi A.Ş.	111.904.265				
387	284	Selen Finnc ve Tarım Ürünleri Gıda San. Tic. A.Ş.	111.080.591				
388	481	Yıldırım ET Gıda Tarım Hayvancılık Nak. Tur. ve İnş. San. Tic. Ltd. Şti.	110.844.739				
389	+	İSPAK İzmit Sıvı Paketleme Sanayi A.Ş.	110.735.283				
390	413	ÇMK Kablo Elektrik Sanayi İç. ve Dış Tic. Ltd. Şti.	110.710.072				
391	446	Sibir Plastik ve Kağıt San. Tic. A.Ş.	110.229.732				
392	407	Bağ Yağları San. ve Tic. T.A.Ş.	109.877.597				
393	465	Prasesan Madeni Fıva San. ve Tic. A.Ş.	109.871.866				